د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

د پوهنې وزارت

علم ستا داسې ساتنه کوي

لکه مور چې د خپل ماشوم ساتنه کوي

د لسم ټولګي لپاره د جغرافیه سوالونه او ځوابونه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جغرافيه سوالونه او ځوابونه

نقشه

سوال: نقشه تعريف کړئ؟

ځواب: د ځمکې د کورې[غونډاري] دتول مخ يا د هغی ديوې برخې انځورولو ته نقشه وايي.

سوال: د جغرافيه ټاکلي کميتونه څو دی او دنقشې پرمخ څه شی ښيی؟

ځواب: د جغرافيه ټاکلي کميتونه دوه دي. او طول لبلد او غرض البلد موقيغت ښی.

سوال: کانتور کربنه په نقشه کې څه ښي ؟

ځواب: دغه کربنې په نقشه کې ديوې سپمې لوړوالی ښی اوله ورته لوړوسيموځخه تيريږي.

سوال: کومې کربنې د ځمکی جوړښت د لوړوالی له پلوه څرګندوي؟

ځواب: د کانتور کربنې دي.

سوال: د نقشې مقياس تعريف کړئ ؟

ځواب: د نقشی د فاصلې د تناسب د ځمکې پر فاصلې ته د نقشی مقياس وايي.

سوال: د نقشی مقياس فرمول واليکئ؟

ځواب: فرمول يې غبارت دی له مقياس = $\frac{\text{د نقشی فاصله}}{\text{دځمکې فاصله}} = \frac{۱}{۱/۵۰۰۰}$ **او يا** $\frac{۱}{۵۰۰۰}$

سياسی نقشې

سوال: سياسی نقشی کومو نقشو ته وايي؟

ځواب: هغه نقشی دي چې د هېوادونو سياسی ويش د هغو له سرخدی پولو پلازمينو سره يو ځای ښکاره کوي.

سوال: په سياسی نقشو کې څه شي ښودل کيږي؟

ځواب: په سياسی نقشو کې اداري ويش ښارونه او ښاروالي سيمه يز حکمتونه ولايتونه نفوس او مساحت او د هېواد پرخوالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: په کوم ډول نقشو کې د هېوادونو پولې او سرحدات په نښه کيږي؟

ځواب: په سياسی نقشو کې د هېوادونو پولې او سرحدات په نښه کيږي .

اقتصادی نقشې

سوال: اقتصادی نقشې تغريف کړئ؟

ځواب: اقتصادی نقشې هغه نقشو ته وويل کيږي چې د نړۍ يا د يو هېواد ټول اقتصادي مسايل طبغي ذيرمې صادرات او واردات او کرنيز او داسی نور پکې ښودل کيږي.

مواصلاتي نقشې

سوال: په موصلاتي نقشه کې څه شی ښودل کيږي؟

ځواب: په موصلاتي نقشه کې پاحه سرکونه داوسپنې پټلې د بيروچلولو کرښې او بندرونه ښودل کيږي.

سوال: هوايي کرښې هوايي دهليزونه او د الوتلو کرښې په ملي او نړيواله کچه په کومو نقشوکې راځي ؟

ځواب: په کواصلاتي نقشو کې.

سوال: فضايي خمل او نقل څه توپيرلري ؟

ځواب: فضايي په لږ وخت په ډيره بيه او ځمکنی په ډير وخت په کمه بيا تمامږي.

سوال:په اقتصادي نقشو کې کومې موضغ ګاني راړول کيږي؟

ځواب: طبيغی سرچينی دځمکی لاندی او دځمکی پر مخ.

سوال: کرنيز پيداوار په کومو نقشو کې راځي؟

ځواب: په اقتصادي نقشو کې راځي.

سوال: مقياس په څو ښوښودل کيږي؟

ځواب: مقياس په دری ښو ښودل کيږي.

سوال: دنقشی يو سناتی متر له دځمکی څو سناتی مترو سره برابر دی؟

ځواب: د [۱۰۰۰۰] سناتی مترو سره برابر دی.

سوال:کسري مقياس تغريف کړئ؟

ځواب:کسري مقياس هغه مقيسونه چې په کسري بڼه ښودل کيږي د کسري مقياس په نامه يادږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نقشه کې د رنګ کارول

سوال: په نقشو کې شین او ابی رنګونه څه مفهوم لري؟

ځواب: شین دکروندو او ځنګلونولپاره او شنو جلګولپاره استغمال کیږي. او ابی رنګ دسمندرونو او ولاړو ابو او حلیجونو سیندونو لپاره کارول کیږي.

سوال. دابو[۱۰-۱۰۰۰] مترو پوری اندازه په کوم رنګ ښودل کیږي؟

ځواب. دابو[۱۰-۱۰۰۰] مترو پوری اندازه په تت ابی رنګ سره ښودل کیږي.

سوال: د ابو د [۷۰۰۰-۱۰۰۰۰] مترو پوری اندازه په کوم رنګ ښودل کیږي؟

ځواب: د ابو د [۷۰۰۰-۱۰۰۰۰] مترو پوری اندازه په ډیر تیز ابی رنګ سره ښودل کیږي.

سوال: دغرونولوړوالی او لمنې په کومورنګ سره ښودل کیږي؟

ځواب: د غرونو لوړوالی په ځیګري رنګ ښودل کیږي او لمنی یې په تت ځیګري رنګ سره ښودل کیږي.

سوال: غرنیولوړوځوک کنګلونه په کوم رنګ ښودل کیږي؟

ځواب: : غرنیولوړوځوک کنګلونه په سپین رنګ سره ښودل کیږي.

سوال:شمال په څو ډوله دی نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په دری ډوله دی . اول: خقیقی دویم: مقناطیسی دریم: د مر کاتوردنقشو.

سوال: د کوم شمال خط زیاتره د طول البلد سره موازی وي؟ځواب: مرکاتور د نقشو شمال.

سوال: مقناطیسی شمال چیرته موقیغت لري؟

ځواب: د کانادا هدسن په شمالي خلیج کې .

د نقشې انځورول

سوال: جغرفیه یې نقشی دهندسی میغارنو له مخی په څو ډوله دی دری ډوله یې ولیکئ؟

ځواب: په اووه ډوله دی : خو موږ یې په دری ډوله تشریح کوو. اول: مخرطی ارتسام دویم: مولوایدر ارتسام دریم: سینو سایدل ارتسام .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مصنوغي سپوږمکيو څخه کار ا خيستل

سوال: دسپوږمۍ مخ له څه شی څخه جوړ شوي دی؟

ځواب: د سپوږمۍ مخ دخاورو کوچنيو زروځخه جوړ شوی دی.

سوال: دلومړي ځل لپاره د سپوږمۍ پر مخ څوک کوز شو نوم يې وليکئ؟

ځواب: دلومړي ځل لپاره د سپوږمۍ پر مخ [ارام سترانګ] کوز شو.

سوال: د سپوږمۍ دمخ تودوخه په شپه او ورځ کې څومره ده؟

ځواب: : د سپوږمۍ دمخ تودوخه په شپه کې [۱۱۰- سناتی کرد] : د سپوږمۍ دمخ تودوخه په ورځ کې [۲۱۰ سناتی گرد.

سوال: مصنوغی سپوږمکی په کوم ډول مدار کې ګرځي؟

ځواب: مصنوغی سپوږمکی په بيضوی مدار کې ګرځي.

اقليم

سوال: اقليم تغريف کړئ؟

اقليم يوه لانتنی کلمه ده د اوږدو مودو لپاره [۳۳] کاله په شاوخوا مودو کې ديو سيمې د هوا خالت ته اقليم وايي. ياد اقليم په نامه يادېږي.

د لمر د وړانګو زاويه

سوال: د چنکاښ په لومړۍ نيټه په افغانستان کې د لمر وړنګو زاويه څومره وي؟

ځواب: [۷۸] درجې او [۵۷] دقيقې کې.

سوال: هوا ولې سړېږي؟

ځواب: دلمر وړانګو زاويه کوچنۍ شي.سوال: په اقليم باندی اغيزمن فکتورونه کوم دی دری يې وليکئ؟ځواب: د غرض البلد ديره، لوړ او ټيټ فشار ، او هوايي توپانونه.

سوال: دافغانستان شمالي غرض البلد په څو درجو کې پروت دی؟

ځواب: په [۲۹] درجو او په[۳۰] دقيقو کې پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تودوخه لنده بل

سوال: لمر څه شی دی؟

ځواب: لمر د رڼا انرژي او دتودوخې لويه سرچينه ده چه د حدای تغالی په اراده مينځ ته راغلی دی.

سوال: په غرنيو سيمو کې د تودوخې درجه له لوړوالي سره څه کومه رابطه لري؟

ځواب: چې څومره پورته خواته تودوخه کميږي نو اوربښت زياتيږي.

سوال: په پسرلي کې د کوم سمندر څپې افغانستان ته راځي؟

ځواب: د ايسلنډ او کسپين سمندرونو .

د افغانستان اقليمي سيمې

سوال: افغانستان څو ډوله اقليم لري نومونه يې وليکئ؟

ځواب: اول: صخرايي اقليم دويم: مونسون اقليم دريم: مديترنه يې اقليم څلورم: ستيپ اقليم پنځم: تندر الپاين اقليم شپږم: غرنی اقليم.

صخرايي اقليم

سوال: هغه سيمې چې د صخرايي اقليم د اغيزې لاندې وي کومې دي نومونه يې واخلئ؟+

ځواب: هغه سيمې چې د صخرايي اقليم د اغيزې لاندې وي غبارت دی له صديقي،ريګستان،د مارګو دښته،جهندم،بګوا،او د امو سيند غاړه دي.

مونسوني اقليم

سوال:کومې سيمې مونسوني اقليم لري نومونه يې واخلئ؟

ځواب: هغه سيمې چې مونسوني اقليم لرونکی وي غبارت دی له سپين غر،نورستان غرنی سيمې ، او دلغمان يوه برخه دغه ډول اقليم لري.

مديترانه يې اقليم

سوال: د مديترانه يې اقليم په اوړي کې يې د تودوخې منځنۍ اندازه سانتي ګرد څو درجو ته رسيږي.؟

ځواب: : د مديترانه يې اقليم په اوړي کې يې د تودوخې منځنۍ اندازه [۲۲] سانتي ګرد درجو ته رسيږي.

سوال: جلاباد کوم ډول اقليم لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: جلاباد مديترنه يې اقليم لري.

سوال: په جلا اباد کې ورښت کومه بڼه وي؟

ځواب: غمومي د باران په بڼه وي واواره يې د [۹۰] مترو په اندازه لوړو سيمو کې وي.

د ستېپ سيمو اقليم

سوال: دستېپ سيمې اقليم غموماً ځومره دی؟

ځواب: د[۲۵۰] څخه [۳۰۰] ملي مترو په اندازې سره.

الپاين تندرا اقليم

سوال: دعه ډول اقليم په کومو سيمو کې او څو مترو پورې لېدل کيږي؟

ځواب: په غرنيو سيمو کې پيدا کيږي او په [۳۰۰۰-۲۵۰۰ متروپورې لوړو] کې لېدل کيږي.

غرنی اقليم

سوال: په لوړو برخو کې د اورښت خالت له څه شي سره تړلي دی؟

ځواب: د سيمې اقليم سره تړلي دی.

د افغانستان جيولوجيکي خالت:

سوال: په کواترنري عصر کې څو ډوله رسبونه چې عامل يې باد و لېدل کيږي؟

ځواب: په دوه ډوله دي.

د ځمکو بڼې او جوړښت

سوال: دافغانستان د ځمکې لږ لوړوالی ځومره دی له سمندر څخه؟

ځواب: د خم اب په سويل کې [۲۵۹] متره دی.

سوال: د افغانستان لوړه سيمه د سمندر له سطحې څخه لوړه ده څه نومېږي؟

ځواب:د ختيځ هندوکش [نوشاخ] نومېږي.

سوال: د سمندر سطحې څخه [۵۰۰] نه تر [۲۰۰۰] مترو لوړې سيمې څه ډوله دي؟

ځواب: کرنيزې سيمې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: دافغانستان لږ ارتفاغ لرونکی خوزی کومې دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: اموخوزه، هلمند خوزه، ننګرهار حوزه.

سوال: د امو خوزه له کوم ځای شروغ او په کوم ځای او په څو مترو په اندازه پای ته رسيږي؟ځواب: د قصيار د سند د لويديځ څخه د[۲۵۹] مترو په اندازه پيل او د درقد او اينکی کلا پوری د[۴۲۵] مترو په اندازه پای ته رسيږي

سوال: د هلمند په حوزه کې کومې سيمې شاملې دي؟

ځواب: د هلمند په حوزه کې خاشرود سپمه، فراه رود سپمه، ادر سکن سپمه، او کوز دره سپمه وې

غرونو او دهغو اهميت

سوال: په افغانستان کې عرونو څومره برخه نيوالی ده؟

ځواب: په افغانستان کې $\frac{۱}{۳}$ برخه غرونو نيوالی ده .

سوال: دافغانستان غرونو کې کوم کانونه مجود دي؟

ځواب: د اوسپنې مسو اسرپو کانونه مو جود دي.

د هندو کش غرونو لړی او ختيځ هندوکش

سوال: دهندوکش غرونو د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوری رسيږي؟

ځواب: په شمال ختيځ کې د پامير دغر څخه تر بابا عرونو پوری رسيږي.

سوال: د هندوکش لوړه څوکه څه نومیږي او څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د هندوکش غر څوکه [تراجمير] نومیږي. او لوړوالی يې [۷۷۵۰] متره دی.

سوال: کومې لوي لارې د هندوکش له غر زړه څخه تيريږي؟

ځواب: د شکاری درې لاره او دسالنګ تو نل .

سوال: د کوشانيانو پرمهال د هندوکش غر بل نوم څه وه؟

ځواب: د کوشانيانو پرمهال د هندوکش غر بل نوم غبارت دی له د هند قفقاز.

سوال: د هندوکش غرونه افغانستان ته د څه شي ارزښت لرونکي دي؟

ځواب: د هندوکش غرونه افغانستان ته د خياتي ارزښت لرونکي دي.

سوال: د هندوکش غرونو لړی په څو برخو ويشل شوې ده نومونه يې واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د هندوکش د غرونو لړۍ په دوو برخو ویشل شوې ده نومونه یې غبارت دي له اول: ختیځ هندوکش او دویم : لویدیځ هندوکش دی.

لویدیځ هندوکش

سوال: لویدیځ هندوکش له کومه ځای تر کومه پوری دی؟

ځواب: له د خاواک له غاښي څخه پیل بیا د لویدیځ په لورترامیربندپوري رسیږي چې لوړوالی یې ورو ورو کمیږي.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر وږدوالی ځومره ښودل شوی دی؟

ځواب: د دغه غر اوږدوالی [۲۴۰] کیلو متره ښودل شوی دی.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر ځومره لوړوالی لري؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر لوړوالی له[۴۵۰۰] مترو څخه زیات نه دی.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر لوړه څوکه څه نومیږي او ځومره لوړه ده؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر لوړه څوکه [چټپال] نومیږي. او [۵۴۲۹] متره لوړه ده.

سوال: او نامتو غاښي یې څه په نامه یادیږي ؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر نامتو غاښي غبارت دي له: خاواک، کوشان، چاردر، دندان شکن، شیبرچې غاښی .

بابا غر

سوال: بابا غر چیرته موقیغت لري؟

ځواب: بابا غر د افغانستان په مرکزي برخه کې موقیغت لري.

سوال: د بابا غر اوږدوالی ځومره دی او لوړوالی یې ځومره دی؟

ځواب: د بابا غر اوږدوالی [۲۰۰] متره دی او لوړوالی یې[۴۰۰۰] متره دی.

سوال: بابا غر لوړه څوکه څه نومیږي او د سمندر له سطحې ځومره لوړه ده؟

ځواب: د بابا غر لوړه څوکه شاه پولادي نومیږي. چې له د سمندر له سطحې څخه [۵۱۴۰] متره لوړه ده.

سوال:په لویدیځ کې د بابا غر نامتو غاښو نومونه واخلئ؟

ځواب: په لویدیځ کې د بابا غر نامتو غاښو نومونه غبارت دي له: غراق، شاتو، ګردن دیوار، د ملا یغقوب غاښی، او اونۍ غاښی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين غر

سوال:سپين غر چيرته موقيغت لري ؟

ځواب: د ننکرهار په سويل کې موقيغت لري.

سوال: او لوړه څوکه يې څه نومېږي او لوړوالی يې څومره دی؟

ځواب: لوړه څوکه يې سيکارام نومېږي او لوړوالی [۴۷۵۵] متره دی.

سوال: د هند دسمندر موسمي هوا د دننه کېدومخنوی کوم غر کوي نوم يې وليکئ؟

ځواب: د هند دسمندر موسمي هوا د دننه کېدو مخنوی [سپين غر] کوي.

سليمان غر

سوال د سليمان غرڅومره اوږوالی لري؟

ځواب: د سيلمان غر [۶۰۰۰] کيلو متره

سوال: د سيلمان غر لوړه څوکه څه نومېږي او څومره لوړوالی لري؟

دسيلمان تخت او په نامه يادېږي. او [۳۲۰۰] متره لوړوالی لري.

د تر کستان تير بند

سوال:ترکستان تيربند څومره اوږدوالی لري ؟

ځواب:ترکستان تيربند [۳۰۰]کيلو متره اوږوالی لري.

سوال: او څو نامتو څوکې لري نومونه يې واخلئ؟

ځواب: دوه نامتو څوکې لري چې نومونه يې غبارت دی له [جنګک څوکه] او د [قره جنګل څوکه] ده.

سوال: جنګک څوکه چې د ترکستان تيربند لوړه څوکه ده څومره لوړوالی لري؟

ځواب: [۳۸۹۵] متره لوړوالی لري.

سوال: قره جنګل څوکه چې د هم د ترکستان تيربند يوه څوکه ده څومره لوړوالی لري؟

ځواب: [۲۳۰۰] متره لوړوالی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواوري سيمې دښتې او شګلنې سيمې

سوال: د افغانستان ځمکه په څو برخو ويشل شوی ده؟

ځواب: د افغانستان ځمکه په دريو برخو ويشل شوی ده غبارت دی له [غرونه] او [لږې لوړې] او اواري سيمې] دي.

سوال: صحراتعريف کړئ؟

ځواب: هغه سيمه چې غرونه دابو لګولو سرچينې نه وي او ورښت يې کم وي صخرا بلل کيږي.

ژوي او د پکتيا او نورستان مونسون سيمه

سوال: د شمالي ستيپ په خاورو کې کوم ښځنده ژوند کاوه نوم يې واخلئ؟

ځواب: د شمالي ستيپ په خاورو کې ششکو ژوند کاوه.

سوال: په دعه هېواد کې څو ډوله الوتونکي لېدل کيږي؟

ځواب: په دعه هېواد کې [۴۴۱] ډوله الوتونکي لېدل کيږي. چې زياتره يې د اوبو او مهاجرو الوتونکي دي.

سوال: د غزني په ولاړو اوبو کې څو ډوله الوتونکي شته؟

ځواب: د غزني ولاړو اوبو کې [۷۵] ډوله الوتونکي شته .

سوال: پکتيا او نورستان مونسون سيمه کوم ژوي لري نومونه يې واخلئ؟

ځواب: دعه سيمه يو شمير ژوی لري لکه بيزوګاني، ليوه، نولی، د مابنام څکالي ، کارغان، شين ټاغي، زرکان، مږي او نور لري.

د ستيپ سيمه

سوال: په دې سيمه کې کوم ډوله ژوي شته؟

ځواب: په دې سيمه کې ژويغبارت دي له شيشکي، موږک، لاش خوړونکي مرغان، يو شمير خشرات، کارغان، سوې، ګيدړې، چرمښکي دي.

الپاين سيمه

سوال: په کومه سيمو کې تي لرونکي ژوي شته يوې سيمې نوم وليکئ؟

ځواب: په الپاين سيمه کې تي لرونکي ژوي شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صخرايي سيمه

سوال: صخرايي ژوي کوم دي نومونه يي وليکئ؟

ځواب: صخرايي ژوي غبارت دي له موږکان، ګيدړي، سورلنډيان، خشرات، او څښيدونکي ژوي دي.

ځنګلونه او صنغتي ځنګلونه او د پيستي ځنګلونه

سوال: ځنګلونو لنډه ګټي وليکئ؟

ځواب: ځنګلونه هوا ساپه کوي او د سيلابونو مخنيوي کوي او د خاورو دويجاړيدو مخه نيسي او بيلابيلو ډولونو د ژوندیو د له مينځه تللو مخ نيسي او په طبغت کي د ښکلا سرچينه ژوندۍ ساتي. ځنګلونه يو شمير اقصادي ګټي لري. د بيلګې په توګه د ودانيو په خاطر د لرګيو پلورل، د کورونيو د تودولو لپاره د لرګيو پلورل او داسی نورې ډېرې ګټي لري.

سوال: په افغانستان کي ځنګلونو څومره ځمکه نيوالي ده؟

ځواب: په افغانستان کي ځنګلونو [۲،۲] ميلونه هکټاره ځمکه نيوالی ده.

سوال:په غمومي توګه د هېواد ځنګلونه په څو برخو ويشل شوي دي او نومونه يي واخلئ؟

ځواب: په غمومي توګه د هېواد ځنګلونه په [۳] برخو ويشل شوی دي. چې عبارت دی له [صنغتي ځنګلونه] او [پسته يي ځنګلونه] او [بته يي ځنګلونه] دي.

سوال: ستن ته ورته پانې لرونکي ځنګلونه د هېواد کومو برخو کي لېدل کيږي؟

ځواب: ستن ته ورته پانې لرونکي ځنګلونه د هېواد په سويل ختيځ برخو کي لېدل کيږي.

سوال: ستن ته ورته پانې لرونکي ځنګلونه په څومره لوړوالي سره وده کوي؟

ځواب: ستن ته ورته پانې لرونکي ځنګلونه په [۲۰۰۰] څخه تر [۳۰۰۰] مترو لوړو سېمو کي.

سوال: ستن ته ورته پانې لرونکي ځنګلونه په کومو سېمو کي پېدا کيږي؟

ځواب: د پکتيا مرکزي سېمه او خدارن سيمه او منګل سېمه او جاجی سېمه او همدارنګه په کونړ او لغمان او ننګرهار کي.

سوال: پيستې ځنګلونه د هېواد په کومو ولايتونو کي پيداکيږي ؟

ځواب: پيستې ځنګلونه د هېواد په شمالي ولايتونه کي لکه بادغيس او سمنګان کي چې پيدا کيږي.

سوال: پيستې ځنګلونو ځارنه او ساتنه څوک کوي؟

ځواب: پيستې ځنګلونو ځارنه او ساتنه دولت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ټيټ قد لرونکي ځنګلونه د هېواد په کومو سېمو کې پيدا کيږي؟

ځواب: د ټيټ قد لرونکي ځنګلونه د هېواد په شمالي مرکزي سېمې او لويديځې سيمو کې پيدا کيږي.

د مونسون دسيمې نباتات

سوال: دمونسون د سيمې نباتات کوم دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: دمونسون د سيمې نباتات غبارت دی له [غز،بنون، لمنځه،نښتر،غوزان، پنبه، پيسته،توت،پنجه، چنار،سنځله.

سوال: هغو ونو نومونه واخلئ چې [۱۰۰۰] مترو ځخه تر[۲۰۰۰] مترو پورې لوړو برخو کې وده کوي؟

ځواب: هغه ونې غبارت دي له بلوط ارچه، نښتر، جلغوزې، او سرو ، پاين، او ناجو دي.

سوال: هغه ونو نومونه وليکئ چې د [۲۰۰۰] مترو ځخه تر[۲۵۰۰] مترو پورې په لوړو سيمو کې وده کوي؟

ځواب: هغه ونو نومونه غبارت دي له نښتر، او جلغوزې، او سرو وده کوي.

د مديترانې سيمې نباتات

سوال: د مديترانی سېمې نباتات کوم دی نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د مديترانی سېمې نباتات غبارت دی له [ګنې، وريجی، نارنج،مالته،سنتره.

د ستېپ سيمې نباتات

سوال: د ستېپ د سېمې نباتات څه ډوله دي په لنډه ډول يې تشريخ کړئ؟

ځواب: په دی ډوله سېمو کې نباتات د وښو په بڼه وي چې زياتره په کې د غلې دانې کرل کيږي.

د نيمه صخرايې او وچ اقليم نباتات

سوال: د نيمه صخرايې او وچ اقليم نباتات کوم دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: د نيمه صخرايې او وچ اقليم نباتاتو نومونه غبارت دي له [ترخه ،جارو بوټی، ځوزان]

د منځنۍ اندازې لوړوالي لرونکو سيمو نباتات

سوال: د [۹۰۰] ځخه تر[۱۸۰۰] مترو پورې لوړو سيمو کې کوم نباتات وده کوي؟

ځواب: دعه نباتات غبارت دي له شمکی، ببنی، زنبق. او کبرګل ، پسته، او بادام.

تندار الپان نباتات

سوال:تندار الپاين سېمې کومې دي نومونه يې واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب:تندار الپاين سېمې غبارت دي له [راغ سېمه،اوشيوا، فيض اباد سېمه،

د لوړو او غرنيو سيمو نباتات

سوال: هغه سيمې چې د [۳۸۰۰] څخه تر [۴۰۰۰] مترو پورې لوړې وي کوم نباتات پکې شنه کيږي؟

ځواب: هغه سيمې چې د [۳۸۰۰] څخه تر [۴۰۰۰] مترو پورې لوړې وي نو يواځې ګل سنګ پکې شنه کيږي نو ځکه چې هغه کنګل وي.

په طبغت کې د ابو دوران [داوبو سايکل] بل غنون: او داوبو ارزښت په ژوندانه او د انرژۍ په تولېد او کرنيز اقتصاد کې

سوال: اوبه د ځمکې پرمخ څو ډوله دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: اوبه د ځمکې پرمخ غبارت دي له درې ډوله [غاز،مايغ،جامد].

سوال: دابو سايکل دځمکې د عونداري په څو برخو تر سره کيږي نومونه يې واخلئ؟ځواب: غبارت دي له څلور ډوله[هوا،په خپله ځمکه کې ،اوبه،خياتي کره کې].

سوال: دابو سايکل د کوم ځای څخه پيل دی ؟

ځواب: دابو سايکل د د له سمندر له برس څخه پيل شوی دی

سوال: اوبو څومره برخه د ځمکې نيوالې ده؟

ځواب: دريمه برخه نيوالی ده

سوال: د سمندرونو اوبه څنګه خوند لري؟

ځواب: تريو يا[مالګين خوند].

سوال: د ټولو اوبوڅخه څو فيصده اوبه خوړ دي؟

ځواب: په [۱۰۰] فيصده کې [۲،۸] فيصده.

سوال: د افغانستان اوبو خوزې کومې سېمې جوړه وي؟

ځواب: دهندوکش غرونو لړی او واخان او پامير او باباغر.

سوال:د افغانستان څوفيصده رواني اوبه د سيند خوزې ته رسيږي؟

ځواب: په [۱۰۰] فيصده کې [۱۱] فيصده.

سوال: د افغانستان څو فيصده رواني اوبه ګاونديو هېوادنو ته ځي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: [۱۰۰] فیصده کې [۲۰] فیصده .

سوال: د افغانستان روانې اوبه له کوموسرچینو څخه پیاوړي کیږي؟

ځواب: د واورې او باران له سرچینو پیاوړي کیږي.

د اوبو لګولو خوزې

سوال: د افغانستان سیندونه او اوبو لږولو خوزې په څو برخو ویشل شوي دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: په [۵] برخو ویشل شوې دي چې غبارت دي له اموخوزه، هریرود خوزه، د سند او کابل سیند خوزه، د سیستان، او د هلمند، او ترلې خوزه.

سوال: د افغانستان روانې اوبه په [۱۰۰] فیصده کې څو فیصده د سیند خوزو ته رسیږي؟

ځواب: د افغانستان روانې اوبه په [۱۰۰] فیصده کې [۱۱] فیصده د سیند خوزو ته رسیږي.

سوال: د افغانستان روانې اوبه نورو ګاونډیو هېوادونو څو فیصده ورځې؟

ځواب: د افغانستان روانې اوبه نورو هېوادونو ته په [۱۰۰] فیصده کې [۲۰] فیصده ورځې.

آمو خوزه: آموسیند: کوکچې سیند: دکندوز سیند

سوال: د امو خوزه کې کوم سیندونه دي او له کومو غرونو څخه سرچینه اخلي؟

ځواب: د امو خوزه کې هغه سیندونه راځي چې د هندوکش د لړۍ له شمال او شمال ختیځو ځوړونو څخه سر چینه اخلي.

سوال: پخوا د امو سیند تر غاړو کوم مدنیت را توکیدلي وه. او د یونانیانو امو سیند په څه نوم یاداوه؟

ځواب: د اوسني بلخ لرغونی مدنیت وه. او یونانیانو په [اکسوس] په نامه یاد کړ.

سوال: د آموسیند سرچینه کوم ځای دی؟

ځواب: دپامیر او واخان او د زرکول د کنګلونو ویلي اوبه دي چې په [۴۱۲۵] متره لوړوالی کې اموسیند ور څخه سرچینه احلي.

سوال: د امو سیند مرستیلان څوک وو نومونه یې واخلئ؟

ځواب:کندوز او ، واخان او کوکچې سیندونه.

سوال: د امو سیند د کوموهېوادنو ترمینځ سیاسی پوله جوړه وي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: ازبکیستان ، او ترکمیستان ، او تجکیستان ، هېوادنو ترمینځ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د امو سیند ټول اوږوالی څومره دی ؟

ځواب:[۲۵۰] کیلو متره چې [۱۳۰۰] کیلو متره یې زد ترکمستان او ازبکستان کې دی.

سوال: د امو سیند کم صور څومره دی او په کومه سیمه کې پروت دی نوم یې ولیکئ؟

ځواب: صور یې[۱۷۰۰] متره دی او د کلفت په سیمه کې پروت دی.

سوال: د کوچکی سیند په کوم ولایت کې پروت دی د افغانستان نوم یې واخلئ؟

ځواب: په بد خشان ولایت کې پروت دی.

سوال: د کوکچې سیند مرستیلان کوم دي؟

ځواب: وردج،یامګان، او سر غیلان دی.

سوال: د یونیانو د واکمنیو پرمهال د ای خانم ښار چیرته وه؟

ځواب: د پنج او کوکچی سیندونه د یو ځای کیدو په سیمه کې.

سوال: او کوکچی سیند په کومه سیمه کې له امو سیند سره یوځای کیږي نوم یې اخلئ؟

ځواب: په خواجه غار کې.

سوال: دکندوز غر سیند د هېواد په کوم طرف پورت دی؟

ځواب:د کندوزغر سیند د هېواد په شمال کې پروت.

سوال: او څه ګټه تری اخستل کیږي؟

ځواب: د خړبولو په برخه کې تری کار اخستل کیږي.

د کابل خوزه : او د کابل سیند: او د کنړ سیند

سوال: د کابل خوزی ټول مساخت څومره دی؟

ځواب: ټول مساخت یې [۷۵۳۹۰] کیلو متره

سوال: د کابل خوزی سیندونه کوم دي؟

ځواب: النیشنګ، الالینګار، کنړ، پنجشیر، او عوربند

سوال: په افغانستان کې د کابل سیند څومره اوږدوالی لری؟

ځواب: د کابل سیند [۳۶۰] کیلومتره اوږدوالی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د کابل سیند چیرته د هېواد له پولو تیریږي او صوبه سرخد کې څومره واټن وهی؟

ځواب: تورخم نه نژدې د کوشټې په سېمه کې او په صوبه سرخد کې [۱۴۰] کیلو متره واټن وهی.

سوال: د کابل سیند سرچینه د کوم ځای څخه او څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د پغمان دعره په لویدیځ کې د اونی له غاشی او[۳۵۰۰] مترو په لوړوالی څخه .

سوال: د کابل ښار لومړنی مرستیال کوم او کومه سیمه ورسره یوځای کیږي؟

ځواب: د کابل لومړی مرستیال چمچه مست په نامه یادیږي. او دکابل ښار د ګذرګاه په سیمه کې ورسره یو ځای کی کیږي.

سوال: د کابل سیند د بریښنا بندونه کوم دي؟

ځواب: کابل سیند د بریښنا بندونه غبارت دي له د[ماهیپر بند د ماهیپر په سیمه کې، د نغلو بند د نغلو په سیمه کې،او د سروبې بند د سروبی په سیمه کې.

سوال: د نغلو او سروبي بندونه په یو ساغت کې څومره بریښنا ورکوي؟

ځواب: د نغلو بند په یو ساغت کې [۶۶] زره کیلو واټه بریښنا ورکوي. او د سروبي بند په یو ساغت کې [۲۲] زره کیلو واټه بریښنا ورکوي.

سوال: د کونړ سیند سرچینه د کوم ځای څخه اخلي او په څومره لوړوالی سره؟

ځواب: د ختیځ هندوکش په سویل کې او د برغیل له غاښی څخه سرچینه اخلي او د [۴۰۰۰] مترو په لوړوالی سره .

سوال: د کنړسیند په کوم ځای کې د کابل سیند سره یوځای کیږي؟

ځواب: د کنړ سیند د کابل سیند سره کامې ته نژدې په سیمه کې یوځای کیږي.

سوال: د کنړ سیند مرستیالان کوم دي؟

ځواب: د کنړ سیند مرستیالان غبارت دي له لنډۍ سیند او د پیچ سیند دی.

د هلمند او سیستان د اوبو اخیستنې سیمه: او د هلمند سیند

سوال: د هلمند په خوزه کې کوم سیندونه شامل دي؟

ځواب: د هلمند په خوزه کې د هلمند سیند ، فراه رود، ادرسکن او یو شمیر نور کوچني سیندونه او ولاړې اوبه دي

سوال: د هلمند سیند د اوبو لګولو ساخه څومره ده؟

ځواب: د هلمند سیند د اوبو لګولو ساخه[۱۵۴۳۰۰] مربغ کیلو متره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د فراه رود د اوبو لګولو ساحه څومره ده؟

ځواب: د فراه رود د اوبو لګولو ساحه[۳۳۰۰۰] مربغ کیلو متره ده.

سوال: د ادرسکن سیند د اوبو لګولو ساحه څومره ده؟

ځواب: د ادرسکن سیند د اوبو لګولو ساحه[۲۲۰۰۰] مربغ کیلو متره ده.

سوال: د هلمند سیند بهیر ولی نا منظم دی تشریح یې کړئ؟

ځواب: ځکه چې سرچینه یې په لوړه سیمه کې ده.

سوال: د هلمند سیند د کوم غر څخه سرچینه اخلي ؟

ځواب: هلمند سیند د پغمان عره له شمال لویدیځو برخو څخه سرچینه اخلي

سوال: د هلمند په اوبو څومره ځمکه خړوبیږي؟

ځواب: د هلمند په اوبو [۷۰۰۰۰۰] اووه لکه جریبه ځمکه خړوبیږي.

د هریرود خوزه: او د هریرود سیند: او د مرغاب سیند

سوال: د هریرود د خوزې پرخوالی څومره دی؟

ځواب: د هریرود د خوزې پرخوالی [۸۵۰] کیلو متره دی.

سوال: د هریرود لومړني مرستیلان کوم دي؟

ځواب: د هریرود لومړني مرستیلان لغل سیند،سرچنګل سیند، او سنګل سیند دي.

سوال: د هریرود سیند اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: د هریرود سیند اوږدوالی [۹۵] کیلو متزه دی.

سوال: د هریرود سیند د کوم ښاره تیریږي نوم یې واخلئ؟

ځواب: د هرات ښاره تیریږي.

سوال: د هریرود د اوبو لګولو خوزه چیرته پرته ده؟

ځواب: د هریرود خوزه د هېواد په شمال لویدیځ کې پرته ده.

سوال: د مر غاب سیند د کوم غر څخه سرچینه اخلي او په څومره لوړوالی سره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د مر غاب سيند د خصار غره څخه سرچينه اخلي اود[۲۵۰۰] مترو په لوړوالی سره.

سوال: د مرغاب سيند څومره اوږدوالی لري ؟

ځواب: مرغاب سيند اوږدوالی [۸۰۰] کيلو متره دی

سوال: د مرغاب سيند مشهوره مرستيالانو نومونه واخلئ؟

ځواب: د مرغاب سيند مشهوره مرستيالان قوديان، او خربيد دي.

سوال: د مرعاب سيند د افغانستان او ترکمنستان ترمينځ څومره پوله جوړوي؟

ځواب: مرغاب سيند د ترکمنستان او د افغانستان ترمينځ [۳۰] کيلو متره پوله جوړوي.

تړلې خوزې:د غزني سيند: بلخ آب: قيصار سيند

سوال: د تړلې خوزې سيندونه کوم دي دريو نومونه يې وليکئ؟

ځواب: اول: غزني سيند دويم: بلخاب سيند دريم: د قيصار سيند

سوال: د غزني سيند سرچينه کوم ځای دی او په څومره واټن سره؟

ځواب: د غزني سيند د غزني په شمال کې [۵۵] کيلو متره په واټن سره.

سوال: د غزني سيند اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: د غزني سيند اوږدوالی [۱۹۵] کيلومتره دی.

سوال: د غزني په سيند باندې کوم بند شته؟

ځواب: د غزني په سيند باندې د چا په وخت کې يو بند وه؟

سوال: د غزني په سيند باندې د سلطان مخمد غزنوي په وخت کې يو بند وه.

سوال: د بلخ آب سيند د کوم ولايت پر لور بهيږي؟

ځواب: بلخ آب سيند د بلخ پر لور بهيږي.

سوال: د بلخ آب سيند مرستيلانو نومونه وليکئ؟

ځواب: د بلخ آب سيند مرستيلان د بند امير سيند او امرخ سيند دي.

سوال: اريايانو د بلخ آب سيند باندې څو ويالې جوړې کړې وې دری تری وليکئ؟

ځواب: [۸] ويالې جوړې کړې وې چې دری يې دادي [نهر شاهي،نهربلخ، نهرارغنداب،]

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د قیصار سیند سرچینه چیرته ده؟

ځواب: د قیصار سیند سرچینه د ترکمنستان د تیر بند د شمال لوري خوړونه دي.

سوال: د قیصار سیند د کوم بنار په دښتو کې ننوځي؟

ځواب: قیصار سیند د دولت اباد بنار په دښتو کې ننوځي.

د سیستان هامون: د پوزک هامون: صابري هامون

سوال: د سیستان هامون د هېواد په کوم برخه کې دی؟

ځواب: د افغانستان په سویل لویدیځ برخه کې پروت دی.

سوال: د سیستان هامون د هېواد په کوم ولایت کې پروت دی؟

ځواب: د نیمروز په ولایت کې پروت دی.

سوال: د سیستان هامون د کومو هامونونو څخه جوړ شوې دی؟

ځواب: دصابری هامون، هلمند هامون، او پوزک هامون.

سوال: د پوزک هامون څومره سور لري؟

ځواب: پوزک هامون [۲۴] کیلو متره سور لري.

سوال: د پوزک هامون ته کوم سیندونه راځي؟

ځواب: د پوزک هامون ته خاشرود سیند او خسپاس سیند راځي.

سوال: د صابری هامون ته کوم سیندونه تویږي؟

ځواب: فراه رود او هاروت سیند تویږي.

سوال: صابری هامون څومره پرخوالی لري؟

ځواب: صابري هامون [۵۸۳] مربع کیلو متره پرخوالی لري.

سوال: کوم هامونونه د کال په اړدوکې دایمي اوبه لري؟

ځواب: د صابري هامون او پوزک هامون دي.

دغ نمدي او د نمکسار کولو نه [ولاړې اوبه] : ګود زره

سوال: د نمکسار کول ولاړې اوبه په کوم ولایت کې دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب:د هرات په لويديځ کې دي.

سوال:ګودزره د هلمند د هامون کوم طرف کې دی؟

ځواب: د هلمند د هامون په سويل کې دی.

د ناور د دښتې ولاړې اوبه: د غزني ولاړې اوبه: د امير بند

سوال: د ناور دښتې ولاړې اوبه څومره لرې دي د غزني ښار څخه؟

ځواب: د ناور دښتې ولاړې اوبه [۵۵] کيلو متره د غزني له ښاره لرې دي.

سوال: د غزني ولاړې اوبه د غزني کوم لورې ته تويږي؟

ځواب: د غزني ولاړې اوبه د غزني سويل لوريې ته تويږي.

سوال: د غزني ولاړو اوبو کې کوم سيند تويږي؟

ځواب: د غزني په ولاړو اوبو کې د د غزني سيند تويږي.

سوال: د امير بند په کوم ډول ځمکه کې دی؟

ځواب: د اميربند په اهکي [ښوره يې] ځمکه کې دی.

سوال: امير بند د اوبو رنګ څنګه دی؟

ځواب: د اميربند د اوبو رنګ اوبلنو شيدو ته ورته رنګ لري.

سوال: کوم بند د ملي پارک په توګه منل شوې دی؟

ځواب: د اميـــــــــــر بند د ملي پارک په توګه منل شوې دی.

سوال: د کوم بند اوبه په بشپړ ډول مالګيني دي نوم يې وليکئ؟

ځواب: د اميـــــــــــــــــــر بند اوبه په بشپړ ډول مالګيني دي .

د ناور د دښتې ولاړې اوبه: د غزني ولاړې اوبه: د امير بند

سوال: زرکول جهيل چيرته موقيعت لري؟

ځواب: د افغانستان او تاجکستان تر مينځ د پامير په لوړو برخو کې موقيعت لري.

سوال:د زرکول جهيل د کومو خلکوته لپاره ګټور دی؟

ځواب: د قرغز خلکو لپاره ګټور دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: چقمقتين جهيل چيرته موقيعت لري؟

ځواب: په پامير کې موقيعت لري.

سوال: شيوا جهيل چيرته موقيعت لري؟

ځواب: د شيوا جهيل د بدخشان په د شغنان په سيمه کې موقيغت لري.

و چکالي اود اوبو کمښت

سوال: وچکالي څه ته وايي؟

ځواب:د وزښت له منځنې حد څخه په يوه کال کې لږ اورښت او له اقليمي پلوه په يوه سيمه کې د وچوبې زياتيدل و چکالي بلل کيږي.

سوال: د وچکالي ځينې ځانګړتياوې کومې دي؟

ځواب: د مينځلو لپاره د ابو د کمښت له امله د ستونزو سره مخامخ کيږي.

سوال: د وچکالي دوه زيانونه وليکئ؟

ځواب: اول دهوا وچوال او دويم د خوړو او څښاک کمښت .

سوال: د ځمکې د تودوخې د زياتيدو لاملونه د څه شي سره اړيکه لري؟

ځواب: د ځمکې د تودوخې د زيلتيدو لاملونه د وچکالي سره اړيکه لري.

سوال: ډېره و چکالي د څه شي لامل کيږي؟

ځواب: ډېره وچکالي په ځنګلونو کې د اور لګيدنې لامل کيږي.

طبيعي چاپير يال

سوال: د ژوند چاپيريال په تفصيل سره تغريف کړئ؟

ځواب: دانسان او دهغه شاخوا له اقلمي او تولنيز وشرايطو سره يوځای ايوپر بل د هغو تولې اغيزې د ژوند چاپيريال بلل کيږي .

سوال: چاپيريال څوډوله عناصرلري او نومونه يې وليکئ؟

ځواب: په دوه ډوله دي چې غبارت دي له اول حياتي يا ژوندي عناصر او دويم ناژوندي شيان دي.

سوال: حياتي يا ژوندي عناصر کوم دي نومونه يې وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: حياتي عناصر غبارت دي له انسانان،ژوي، ونې، پوټې، او ذره بيني کوچني ژوندي شيان دي.

سوال: ناژوندي عناصر کوم دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: نا ژوندي عناصر غبارت دي له اوبه، تيږې، خاوره او هوا. او بايد وويل شي چې الله [ج] د طبيعت نظام داسې جوړکړی دی.

سوال: په طبيعي سرچينو کې د ايکو سيستمونه کومې برخې لري يوځويې وليکئ؟

ځواب: د ځمکې قشر يا برسيرونه برخه، اوبه، اتموسفير سره د هغه ټول نفوس او حيواني او نباتي برخې .

الف د ځنګلونو ساتنه

سوال: ځنګلونه په څو ډوله دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: ۱ـ ستن ته ورته پاڼې ځنګلونه ۲ پلن پاڼې ځنګلونه ۳ د پورتنيو دواړو ډولونو څخه ګډ ځنګلونه،۴ چتر ته ورته رقم استوايي ځنګلونه.

سوال: يوه ونه څو تنوته اکسيجن توليدوي؟

ځواب: يوه ونه څه نا څه [۱۸] تنوته اکسيجن تو ليدوي.

سوال: طبيعي يا مصنوغي ځنګلونه څو ډوله ونې لري؟

ځواب: طبيعي يا مصنوغي ځنګلونه دوه يا درې ډوله ونې لري.

سوال: ځنګلونه د نړۍ د ايکو سيستم کومه برخه جوړه وي؟

ځواب: ځنګلونه د نړۍ د ايکوسيستم يوه ډيره ښايه برخه جوړوي.

سوال: نو دا ولې جوړه وي؟

ځواب: د ا ځکه چې د يو شمېر ژويو او الوتونکو ژوند په ځنګلونو پورې تړلی دی.

د ځنګلونو نقش او اهميت: د ځنګلونو ډير مهيم اهميت

سوال: په ځنګلونو کې د انسانانو او څارويو د خوراک توکي کوم دي؟

ځواب: د ځنګلونو ميوې، پاڼې، ريښې، او نورې برخې د انسانانو او څارويو د خوراک توکي دي.

سوال: ونې د هوا څخه څه اخلي او څه توليدوي؟

ځواب: و نې د هوا څخه کاربن ډای اکساید اخلي او اکسيجن توليدوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ونولرګي د څه شي لپاره کارول کيږي؟

ځواب: د ونولرګي په ودانيو ، د کور د اسبابونو او د کاغذ جوړولولپاره کارول کيږي.

سوال: د ونوسيوري وګروته څه ګټه رسوي؟

ځواب: د ونوسيوري وګري له زياتې ګرمې څخه ساتي.

سوال: د ځنګلونو يو شمېر پيداوارو څخه په څه شي کې ګټه اخيستل کيږي؟

ځواب: د روغتيايي دارو درملو جوړولو کې تري ګټه اخيستل کيږي.

سوال: ونې د څه شي غږ کموي؟

ځواب: ونې د موټرو او فابريکو غږ کموي.

سوال: د ځنګلونو ډير مهيم اهميت دوه برخې وليکئ؟

ځواب: د خاورې د ښويېدو مخنيوي کوي، د څاروبو لپاره د وښو چمتوکول.

د و حشي ژويو ساتنه

سوال: په افغانستان کې کوم و خشي ژوي وجود لري؟

ځواب: پړه، پرانګان، ګوره خره، لېوان، سرې ګيدړي،شادی ګانې.

سوال: پرانګان د هېواد په کومه سيمه کې پيداکيږي؟

ځواب: د هندوکش په ډيرو لرې سيمو کې او د آمو غاړو د لوخو په ځنګلونو کې پيداکيږي.

سوال: خره يا ګوره خره د هېواد په کومه برخه کې موندل کيږي؟

ځواب: ګوره خره د هېواد په جنوب لويديځ کې موندل کيږي.

سوال: لېوان چيرته ژوند کوي او کوم وخت کې راکوزيږي ؟

ځواب: لېوان په غرونوکې ژوند کوي خو په وچکاليو کې راکوزيږي.

سوال: سرې ګيدړي کوم ارزښت لري او د هېواد په کومو غرونو کې موندل کيږي؟

ځواب: سرې ګيدړي چې ځنګړی طبي ارزښت لري او د هېواد په مرکزي او شمالي غرونو کې موندل کيږي.

سوال: وخشي پسونه او غرني وزې په کومه دره کې موندل کيږي؟

ځواب: و خشي او غرني اوزې د واخان په دره کې او د هغې شاخوا کې موندل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: شادۍ ګاني په هندوکش کې کوم ځای کې موندل کيږي؟

ځواب: شادۍ ګاني د هندوکش په جنوب ختيځ کې موندل کيږي.

له و حشی ژويو څخه سمه او تل ترتله ګټه اخيستل

سوال: په يوه سيمه کې د ژويو او الوتونکي ډير زيات ښکار کول د څه شي لامل کيږي؟

ځواب: په يوه سيمه کې د ژويو او الوتونکي ډير زيات ښکار کول د هغمی د له منځه تلولامل ګرځي.

سوال: په کومه سيمه کې ژوي ژوند نه شي کولی؟

ځواب: په هغه سيمه کې چې هلته جګړې وي او زهري او چاوديدونکي مواد استغمال کيږي.

د ژويو او الوتونکو د له منځه تلو د مخنيوي لارې چارې: ملي پارکونه

سوال: کله چې موږ ژوي ښکار کوو نو بايد څه وکړو؟

ځواب: نو بايد چې د ژويو جنس او عمر و ښودل شي .

سوال: ملي پارک څه ته وايي ؟

ځواب: هغه طبيعي ارزښت لرونکی سيمه ده چې پراخوالی يې له زرو هکتاروڅخه زيات وي او ساتنه يې له دولت له خوا وي.

سوال: ملي پارکونه بايد څنګه وستو ؟

ځواب: ملي پارکونه بايد پاک او منظم وساتل شي.

سوال: د افغانستان ملي پارکونه کوم دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب:د افغانستان ملي پارکونه غبارت دي له کابل ملي پارک، قندهار ملي پارک، هرات ملي پارکونه، او دامير بند د مملې باغ،آجر دره، او نور.

د اوبو خاورې او هوا ساتنه

سوال: د ځمکې مخ څومه برخه اوبو نيولې ده؟

ځواب: د ځمکې مخ په سلو کې [۷۱] برخه اوبو نيولې ده.

سوال: اوبو د ژوند څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: اوبه د ژوند سرچینه ده.

سوال: انسانان او ژوي او نباتات د خپل ژوند د ترسره کولو لپاره څه ته اړتیا لري؟

ځواب: انسانان او ژوي او نباتات د خپل ژوند د ترسره کولو لپاره اوبو ته اړتیا لري.

سوال: د ټولو ژوندیو شیانو ژوند څه پورې تړلی دی؟

ځواب: د ټولو ژوندیو شیانو ژوند اوبو پورې تړلی دی.

سوال: اوبه د انسان په ژوند کې څوم نقش دی؟

ځواب: اوبه د انسان په ژوند کې لومړنی نقش دی.

سوال: د ژوندیو شیانو بدن د جوړښت زیاته برخه څه شی دی؟

ځواب: د ژوندیو شیانو بدن د جوړښت زیاته برخه اوبه دي.

سوال: په کرنیزو او صنعتي او کورنیو چارو کې ډیره اړتیا څه ته ده؟

ځواب: په کرنیزو او صنعتي او کورنیو چارو کې ډیره اړتیا اوبو ته ده.

خاوره: هوا

سوال: خاوره د څه شي څخه جوړه شوې ده

ځواب: د ځمکې د مخ پورتنۍ طبقه د خاورو له کوچنیو ذارتو هو اوبو او ډیرو کوچنیو ذره بینی موجوداتو څخه جوړه شوې ده.

سوال: خاوره د کومو تعاملانو له امله تشکیږي؟

ځواب: خاوره د فزیکي او کیمیاوي تعاملاتو له امله تشکیږي.

سوال: فزیکي او کیمیاوي شرایط څه پورې اړه لري؟

ځواب: د اقلیم په څرنګوالي پورې اړه لري.

سوال: خاوره د څه شي د روزنې مهم عامل دی؟

ځواب: خاوره د ونو بوټو د ودې د کرنې او د څارویو د روزنې مهم عامل دی.

سوال: خاوره څه شی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: خاوره ژوندي موجودات او هومس لري.

سوال: که چيرې انسان په سم ډول د خاورې ساتنه ونه کړي څه به وشي؟

ځواب: ډير ژروشړيږي او له استفادې څخه به ووځي نو بيا د هغې د جوړيدو لپاره کلونه کلونه وخت په کار دی.

سوال: په هوا کې کوم غازات شامل دي؟

ځواب: په هو کې اکسيجن او نيتروجن او زون شامل دي.

سوال: په هوا کې د اکسيجن فيصده څومره ده؟

ځواب: په هوا کې د اکسيجن فيصده [۲۱] دی.

سوال: په هوا کې د نيتروجن څومره دی؟

ځواب: په هوا کې نيتروجن [۷۸] فيصده دی.

سوال: او په هوا کې نور غازات څو فيصده دي؟

ځواب: او په هو کې نور غازات [۱] فيصده دي.

سوال: د فوتوسنتيز عمليه کې څه ته اړتيا لرو؟

ځواب: د فوتوسنتيز عمليه کې اکسيجن ته اړتيا لرو.

سوال: د ښار د هوا په پاک ساتلو په برخه کې بايد څه ته پاملرنه وشي؟

ځواب: بايد هوا ککړه نه شي .

د ښار د هوا ککړتيا

سوال: د هوا ککړتيا څه ته وايي؟

ځواب: تاسي هغه اضافي ماده چې په هوا کې ګډه شي او دهغې فزيکي، کيمياوي ځانګړتياوي او دهغې حياتي شرايطو ته بدلون ورکړي د هوا ککړتيا بلل کيږي.

سوال: د هوا ککړيدو دوه لاملونه وليکئ؟

ځواب: په نقليه وسايطو کې د زړو ډيزلي انجنونو لګول، د ښار دننه د پخوانيو ماډلونو او زړو وسايطو کړځيدل راګرځيدل.

سوال: د ټولو ښارونو په پرتله کوم ښار هوا ککړه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کابل ښار هوا.

سوال: د کابل ښار د نفوسو شمیر څومره دی؟

ځواب: د څلورنیم میلونو څخه ترپنځو میلونو پورې دی.

سوال: څومره شیان نیغ په نیغه د وینې جریان ته داخلیږي او د سرطان ناروغي مینځ ته روړي؟

ځواب: د [۵،۲] مایکروګرامو څخه واړه شیان.

سوال: د کابل د ښار په هوا کې د کوچنیو ذراتو د خپریدو له امله هر کال په هوا کې څومره ټنه مواد اضافه کیږي؟

ځواب: [۱۷۳۶۳] ټنه مواد اضافه کیږي.

سوال: د هوا په ککړتیا کې د سلفروکساید اندازه څومره ده؟

ځواب: د هوا په ککړتیا کې د سلفر و کساید اندازه [۲۴۴۸] ټنه ده.

سوال: په هوا کې د نایتروجن ډای اکساید د هوا ککړتیا څومره ده؟

ځواب: [۶۱۸۳۱] ټنه ده.

الف: د زړو عراده جاتو زیاتوالی او د ښار د هوا ککړتیا:

سوال: په [۱۳۸۸هـ] کال کې څومره موټر د ترافیکو په رسمي راجستر کې شامل وه؟

ځواب: [۳۶۵۴۶۹ دری لکه پنځه شپیته زره څلور سوه نهه شپیته]

سوال: او څوفیصده یې زاړه او ټیټ ماډل وه؟

ځواب: [۴۰] فیصده یې زاړه او ټیټ ماډل وه.

سوال: زاړه موټر په هوا کې کوم ډول مضره عناصر خپروي؟

ځواب: کاربن مونو او کساید نایتروجن دای اکساید، سلفر دای اکساید، سربو ذرات، ځنګړې Pm2 ماده ، Pm10 ځنګړې ماده خپروي.

سوال: اقلیمي وضع هم د کوځواو سړکونو په پاکې د څه شي اغیزه لري؟

ځواب: نظافت اغیزه لري .

زلزله: او د زلزلې خطرونه

سوال: زلزله تغریف کــړئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زلزله د ځمکې مخ لږ یا ډیرو لړزیدو ته زلزله وویل کیږي چې کله سیمه ییزه بڼه لري او شاوخوا ځپړیږي.

سوال: د زلزلې پیژاندنه د کوم لویدیځ عالم له خوا وشوه؟

ځواب: د [میرکالي کانکلي] له خوا وشوه.

سوال: زلزلې ډبډبډولو علتونه ولیکئ؟

ځواب: اول تکتونیکي لامل دویم د اور غورځوانې لامل دریم پلو تونیکي لامل دی.

سوال: تکتونیکي زلزله او څنګه پیښیږي؟

ځواب: کله چې دغه پلیټونه د بل په وړاندې بې موازینی شي نود یو بل پرتله خوځیږي او بیځایه کیږي نو ځکه په د غه سیمه کې زلزله پیښیږي. نو دغې زلزلې ته تکتونیکي زلزله وایې.

سوال: د اور غورځونې زلزلې په کومه سیمه کې رامینځته کیږي؟

ځواب: په چاپان ، لرې ختیځ ، کلفورنیا او د امریکا په غربي څنډو کې رامینځنه کیږي.

سوال: پلوتونیک زلزله څنګه مینځته راځي؟

ځواب: د مګما د طبقې د مخ پورته [صعودي] حرکت یو فشاري د تودوخې د ګرځیدو له امله مینځته راځي.

سوال: د زلزلې د زیان او خطر کمښت باید له څو پلوه په پام کې و نیول شي؟

ځواب: له دوه پلوه باید ونیول شي.

سوال: د ودنیو په جوړښت کې باید کومو ټکو ته پام وشي چې د زلزلې څخه لګ په امان کې وي یو څو یې ولیکئ؟

ځواب: د ودانیو د اسکلیټ په جوړولو کې باید د سمنټو وسپنې او ګاډر کانکریټ څخه کار واخیستل شي.

سوال: په زلزله لرونکو سیمو کې باید په کومو سیمو کې ودانې جوړې نه شي؟

ځواب: د غرونو په لمنوکې ، رسوبي ځمکو او پستو خاورو کې باید جوړې نه شي.

سوال: د زلزلې په وخت کې څه کیږي یو څو لاملونه یې ولیکئ؟

ځواب: په زلزله کې ودانې نړیږي، اور لګیږي او آن د ځمکې پر مخ سوري او درزونه جوړیږي.

سوال: په ښوونځیو کې د ښوونکو د زلزلې په اړه دنده څه ده؟

ځواب: چې د زلزلې د خطر په اړه خبرې وکړي او د چمتوالي په هکله زده کوونکوته فلمونه وښودل شي باید د ښوونځي او ټولګي وڅارل شي او د زلزلې په اړه مقدماتي چارې لاس لاندې ونیول شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د زلزلې د ټکانونو د کلکوالي د اندازه کولو واحد څه شي دي؟

ځواب: مرکالي او ريختر دی.

سوال: زلزلې څپې په څو ډوله دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د زلزلې څپې په درې ډوله دي چې عبارت دي له اول لومړنۍ څپې دويم ډول څپې ټکانونه او ضربې او دريم سطحي او برسيرن امواج څپې دي.

سوال: د زلزلې شدت پورې څه شی اړه لري يو څويې وليکئ؟

ځواب: هغه څه چې پر الماريو کټونو ديوالونو ، ميز، يا د کوټې پر مخ پراته وي، د هغو خو ځښت او بيځايه کيدل د زلزلې شدت پورې اړه لري.

سوال: د زلزلې شدت او کلکوالی له څو نه تر څو درجو پورې دی؟

ځواب: له يو څخه تر نهو درجو پورې دی.

سوال: د ډيره سپکه زلزله ټکان باندې څوک پوهيږي او لامل يې وليکئ؟

ځواب: د ډيره سپکه زلزله ټکان باندې يوازې انسانان پوهيږي او لامل يې ځوړند شيان خوځيږي.

سوال: د سپکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: په دانيو کې خوځښت تر سترګو کيږي او ځوړند شيان پوره خوځيږي، او ځوړند شيان ډير ګړندي خو ځيږي، کړکۍ او دروازې ښوري،او د کړکيو او دروازو په چوکاټ کې درزونه رابنکاره کيږي.

سوال: د منځنۍ زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: د منځنۍ زلزلې خلک له ودانيو څخه بهر هم په زلزله پوهيږي، او کوچني شيان بيځايه کيږي ، پر ديوالونو باندې ځړول شوي انځورونه خوځيږي.

سوال: يو څه کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: ټکان لا زيات احساس کيږي خلک له کوټو څخه بهر وزي له الماريو څخه لوبني رالويږي.

سوال: د کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: انسان خپل واک له لاسه ورکوي ، ودانيو کې هر څه بيځايه کيږي، موټر چلوونکي په خپل موټر کې په زلزله پوهيږي، کانکريټي ويالې و يجاړيږي، او د موټر تګ اغيزمن کيږي او ودانۍ نړيږي.

سوال: ډيرې کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ودانۍ غورځيږي، د اوبو زيرمې شړيږي، د ځمکې پر مخ درز او ماتوالی لیدل کيږي لرګين پلوڼه ماتيږي د اوسپنې پټلۍ خپل توازن له لاسه ور کوي او لوی کانې بيځايه کيږي او ځنې وخت شيان پورته غورځي او پايپ لاينونه ويجاړيږي.

سوال: زلزې په کومو سيمو کې ډيرې ليدل کيږي؟

ځواب: زلزلې په روسوبي سيمو کې ډيرې ليدل کيږي.

د هېواد زلزله لرونکې سيمې

سوال: د افغانستان هېواد زلزلې لرونکې سيمې کومې دي ؟

ځواب: د افغانستان د هېواد زلزلې لرونکې شمال ختيځ سيمې دي.

سوال: په افغانستان کې زلزله لرونکې خوزې په څو برخو ويشل شوې دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې عبارت دي له د کلکو زلزلو حوزه، د منځنۍ زلزلو حوزه، د خفيفو زلزلو حوزه،او هغه حوزه چې زلزلې نه لري يا يې زيان لږ[کم] وي.

سوال: د کنړ او نورستان ولايتونه د زلزلو په کومه حوزه کې دي؟

ځواب: د کلکو زلزلو په حوزه کې دي.

سوال: فراه ولايت د زلزلو په کومه حوزه کې دی؟

ځواب: هغه حوزه چې زلزلې نه لري او که لری يې نوزيان يې ډير کم دی.

سيلاوونه

سوال: سيلاو څنګه منځ ته راځي؟

ځواب: سيلاو د اوبو هغه ناڅاپي راتګ دی چې له غرنيو خوږونو څخه راوځي .

سوال: د سيلاونو درې زيانونه وليکئ؟

ځواب: د سيند غاړې وړي، کليوالي او ښاري کورونه نړوي، د انسانان او ژوي له ځانه سره وړي.

سوال: کومه دره يو سيلاو او په څوم کال کې په يو سپيره ډاګ بدله کړه؟

ځواب: د کوهدامن په ګلدره په [۱۳۲۰هــ ش] کال کې په يوه سپيره ډاګ بدله کړه.

سوال: په [۲۰۰۵] م کال کې د سونامي سيلاو سمندري څپو د اسيا په جنوب کې څومره خلــک يې ووژل شمير يې وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په [۲۰۰۵] م کال کې د سونامي سيلاو سمندري څپو د اسيا په جنوب کې سل زره خلــک ووژل.

سوال: سيلاونه په څوډوله دي نومونه يې وايئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې غبارت دي له آوار سيلاو، د سيندونو سيلاو ، سونامي ساحي سيلاوونه ، هغه سيلاوونه چې د کنګلو د ماتيدو له امله راځي.

سوال: غرني سيلاوونه د څه شي په نتيجه کې مينځته راځي؟

ځواب: د کنګلونو د ماتيدو په نتيجه کې مينځ ته راځي.

د سيلاو زيان او د هغه مخنيوی

سوال: له سيلاو څخه پيدا شوي خطرونه په څو ډوله دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: په دوه ډوله دي چې غبارت دي له اول سيده [مستقيم] خطرونه دويم ناسيده [غيرمستقيم] خطرونه دي.

سوال: سيده [مستقيم] خطرونو يو څو لاملونه وليکئ؟

ځواب: په دې ډوله خطر کې کرنيزې ځمکې ويجاړيږي، کورونه او ښونه له مينځه ځي.

سوال: ناسيده [غير مستقيم] خطرونو يو څو لاملونه وليکئ؟

ځواب: په تګ را تګ کې خنډ او ځنډراولي او خلــکو ته ويره پيداکوي، د پلورونکو کار له ستونځو سره مخامخ کوي.

سوال: د سيلاو مخه بايد د چه له خوا ونيول شي؟

ځواب: د سيلو مخه بايد خلکو او حکومت له خوا ونيول شي.

سوال: د سيلاو د خطر په وارندې بايد څه وکړو؟

ځواب: د سيلاو د خطر په وارندې بايد ټول چمتو اوسي او د هغه زيانونه راکم کړي او د ويجاړولو مخنيوي وشي.

سوال: هغه وداني چې د سيلاوونو په مخه کې دي هغه بايد څنګه وي؟

ځواب: هغه وداني بايد چې ډير کلــک او له معياري موادو څخه جوړ شوي وي.

اور غور ځوونکي [آتشفشان]

سوال: اورغور ځوونکي تغريف کړئ؟

ځواب: د ځمکې دننه طبقې [مګما] د اورينو مدارو پورته خواته راتلل دي چې د ديرې لوړې تودوخې فشار کيمياوي تغاملاتو او فزيکي بدلونونو له امله ځمکې ځخه راوځي او د ځمکې پر مخ بدلونراولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: په لاتيني ژبه کې اور غور ځونکی ته څه وايي؟

ځواب: ولکانو يا ولکان ورته وويل کيږي.

سوال: لاوا څه ته وايي تعريف يې کړئ؟

ځواب: هغه مواد چې د اور غور ځونکو په نتيجه د [۷۰۰] څخه تر[۱۲۰۰] سانتي ګرد کې ويلي شي د لاوا په نامه يادېږي يا لاوا وايي.

سوال: د لاوا رنګ څه ډول دی؟

ځواب: سپين يا سور يا نارنجي دی.

سوال: کومې سيمې ډير آتشفشان لري نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د ارام سمند غاړه ، کمچتکا، هاوييو د امريکی لويديځې غاړې دي.

سوال: د آيسلنډ اور غور ځونکی په څوم کال کې دوه ځلې فغاله شو؟

ځواب: په [۲۱۰] کال کې دوه ځلې فغاله شو.

په هيواد کې پخوانی اورغورځوونکې سيمې[حوزې]

سوال: د اور غور ځوونکو دوه نښې وليکئ؟

ځواب: په مخروطي بڼه غونډۍ او تودو اوبوچينې

سوال: د ګود زرې ولاړې اوبه چيرته دي؟

ځواب: د چګاهی غرونو په شمال کې چې دا غرونه د اور غورځونکو په پايله کې مينځته راځي.

سوال: د شفا چينه په کوم ولايت کې ده؟

ځواب: په مزار شريف کې ده.

سوال: په مزارشريف کې د چشمه شفا چينه چې داور غورځونکو په نتيجه کې راغلې اوبه يې څه ډول رنګ لري؟

ځواب: اوبه يې ژير رنګ لرونکی دي.

سوال: د ګل کوه جوړښت څه ډول دی؟

ځواب: يوه منظمه مخروطي غونډۍ ده چې د اور غور ځونکو په پايله کې مينځته راغلې ده.

د نړۍ د پيدا کيدو په هکله نظريات

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: دنړۍ د پیداکیدو په هکله اسلام څه نظر ورکړ؟

ځواب: [ثم استوا الي السماء وهی دخان] ژباړه: [نو وګورئ د آسمان لوري ته کله چې آسمانونه له لوګي څخه ډک وو].

سوال: د اوسنیو معاصرو پوهانو نومونه ولیکئ چې د نړۍ د پیدا کیدو په هکله یې نظریې ورکړې دي؟

ځواب: کانت جرمني نامتو فیلسوف دی، لاپلاس د فرانسې نامتو ریاضي پوه دی، لا کییر امریکایي پوه دی.

سوال: جرمني نامتو علم او فیلسوف کانت په څوم کال کې د کاینناتو د پیدایښت په هکله نظر ورکړ؟

ځواب: [۱۷۵۵] میلادي کال کې نظر ورکړ.

سوال: فرانسوي نامتو عالم او ریاضي پوه لا پلاس په څوم کال کې د شمسي نظام د پیل په هکله نظر ورکړ؟

ځراب: په [۱۷۹۶] میلادي کال کې یې نظر ورکړ.

سوال: د تایدل نظریه څه وه لګ مغلومات یې ولیکئ؟

ځواب: د تایدل له نظر سره سم لمر په کاینناتو کې لکه د یوې سرې لمبې یا روښانه ډیوې په شان و یو بل آسماني غونډاری چې ډیر غټ و د لمر له څنګه په یوه لرې واټن تېر شو.

سوال: د لاکییر نظریه څه ډول وه لګ مغلومات یې ولیکئ؟

ځواب: امریکایي پوه لاکییر په دې عقیده و چې په فضا کې یو شمېر اسماني تیږې او هغه ستوري چې په لمریز نظام کې دي د همدغو تیږو له یوځای کیدو څخه جوړ شوي دي.

کهکشان : لمریز نظام

سوال:د کهکشان د نیبولا مخوری ګرځیدل کوم ډول بڼه لري؟

ځواب: بیضوي او فنر ډول بڼه لري.

سوال: په کاینناتو کې تراوسه کوم ډول کهکشانونه کشف شوي دي؟

ځواب: پیولا، اندرو میدا، دری ګونی ، او قنطورس کهکشانونه کسف شوي دي.

سوال: د شیدو لار [پیبولار] کهکشان اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: لس زره نوري کاله دي.

سوال: د شیدو لار [پیولار] کهکشان پیروالی څومره دی؟

ځواب: [۱۰۰] زره نوري کلونه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د لمر رڼا په څومره وخت کې ځمکې ته رارسيږي؟

ځواب: په اتو دقيقو کې او اوولس سانيو کې [۱۷ : ۸]

سوال: د کهکشان د شيرې لرې په ترڅ کې څومره ستوري او ثرابت شته؟

ځواب: د دوه سوه ميلونو څخه زيات چې يو شمير يې له لمر څخه هم لوي دي.

سوال: کومې منظومې د لمر پرتله لويې دي؟

ځواب: بيتل ګوس چې د لمر څخه [۶۰۰] ځله غټ دي، ډبران چې د لمر څخه [۲۰] ځله غټ دي.

سوال: لمريزه منظومه څومره وخت کې د شيرې لار [پيولار] کهکشان په شاخوا باندی يو ځل راڅرخيږي؟

ځواب: په [۲۰۰] ميليونو کلونو کې .

سوال: د شيرې لار [پيولار] کهکشان په شنه آسمان کې د شپې لخوا کوم ډول رنګ لري؟

ځواب: روښانه سپين ډول رنګ لري.

سوال: اندروميد کهکشان د ځمکې څخه څومره لرې دی؟

ځواب: [۲۰۰] ميلونه نوري کلونه لرې دی.

سوال: اندروميد کهکشان کوم ډول دی او هغه کې څومره ستوري شتون لري؟

ځواب: يو خلقوي کهکشان دی او په هغه کې سلګونه ميليار ده ستوري شتون لري.

سوال: تری انګلوم [دری ګونی] کهکشان د شيرې لار [پيولار] کهکشان په پرتله څومره کوچنی دی؟

ځواب : څلور ځله کوچنی دی.

سوال: قنطورس [اس سر] کهکشان واضغ کړئ؟

ځواب: دا د سړې وريځې يو کهکشان دی چې د ګرځيدو په حال کې دی او په هعه کې د ستورو جوړيدو امکان شته.

سوال: شمسي نظام تغريف کړئ او نومونه يې وليکئ؟

ځواب: دشمسي منظومې ټولې سيارې او نور اجرام دي چې نهه اصلي سيارې لري چې غبارت دي له عطارد، زهره، ځمکه ، مريخ مشتري، زحل، اورانوس، پنتون، او پلوتو دي.

سوال: شمسي نظام څو سيارې او څوسپوږمی لري؟

ځواب: نهه سيارې او [۱۶۵] سپوږمی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: لمر ته تر ټولو نږدې سیاره کومه یوه ده؟

ځواب: عطارد سیاره ده.

سوال: ډ عطارد سیاره په کومو وختونوکې ښه لیدل کیږي؟

ځواب: په سهار کې او مازدیګر کې ښه لیدل کیږي.

سوال: دعطارد د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: د عطارد د تودوخې درجه [۴۲۷] سانتي ګراد ده.

سوال: کومې سیارې سپوږمکې نه لري؟

ځواب: عطارد او ذهره سپوږمکی سیارې نه لري.

سوال: کومه سپوږمکی اتموسفیر نه لري؟

ځواب: عطارد سپوږمکی یې نه لري.

سوال: کومه سپوږمکی د ځمکې په ندازه ده؟

ځواب: زهره سپومکی ده.

سوال: کومې سپوږمکی ته چې موږ وګورو یو رونړ غونډاری ښکاري؟

ځواب: زهره سپوږمکی ته چې وګورو نو رونړ غونډاری ښکاري.

سوال: کومې سپوږمکی اتموسفیر د وریځو څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: زهره سپوږمکی اتموسفیر د وریځو څخه جوړ شوی دی.

سوال: زهره سپومکی د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: [۴۶۵] سانتي ګرد ده.

سوال: د ځمکې یو څه طبقات ولیکئ؟

ځواب: سیال، سیما، منتل، او د ځمکې د ننه هسته[منځکه]

سوال: مریخ سپوږمکی کوم ډول رنګ لري؟

ځواب: مریخ سپوږمکی سور او سور رنګ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د مریخ د منځنۍ تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: منفی [۵۵] درجې ده.

سوال: مشتري ستوری کوم دی؟

ځواب: د شمسي منظومې یو ډیر غټ او په آسمان کې ځلیدونکی څلورم ستوری دی.

سوال: د مشتري ستوري د ځلیدو یو دلیل ولیکئ؟

ځواب: هغه ډیر لویوالی لري نو ځکه ځلیږي.

سوال: د مشتري ستوري مخ له څه شي څخه جوړ دی؟

ځواب: د اورینو ویلې شویو ګازونو[هایدروجن او هیلیوم] څخه جوړ دی.

سوال: د مشتري ستوري منځنۍ تودوخه څو درجې ده؟

ځواب: [۲۰۰۰۰] شل زره درجې ده.

سوال: کومه سیاره دلمریز نظام یوه ښکلې سیاره ده؟

ځواب: زحل سیاره ده.

سوال: د زحل سیارې د مخ یخني څو سانتي ګراد درجې ده؟

ځواب: منفي [۱۸۰] درجې ده.

سوال: د لمر نظام دریمه سیاره کومه ده نوم یې ولیکئ؟

ځواب: اور انوس سیاره ده.

سوال: د اورانوس سیاره له څه شي څخه جوړه شوې ده؟

ځواب: د هایدروجن او هیلیوم او میتان له ګازونوڅخه جوړه شوې ده.

سوال: د اورانوس سیارې د مخ یخني څومره ده؟

ځواب: منفي [۲۱۰] درجې ده.

سوال: د لمریز نظام وروستۍ ګاز لرونکې سیاره کومه یوه ده؟

ځواب: د نپتون سیاره ده.

سوال: د نپتون سیاره مخ کوم ډول رنګ لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: شين رنګ لري.

سوال: د کومه سياره کې تيرې دي؟

ځواب: پلوتو سياره کې تيرې دي.

د ځمکې جوړښت

سوال: د ځمکې کره د خپل جوړښت له مخې کوم ډول بڼه لري؟

ځواب: Geoid بڼه لري.

سوال: ليتوسفير څه ته وايي؟

ځواب: د ځمکې هغه طبقه ده چې د ځمکې قشر او منتل په کې راځي. د سليکان مګنيزم المونيم او اکسيجن له مرکباتو څخه جوړه شوې ده.

سوال: بهرانۍ پوښ د کومو طبقو څخه جوړه او د مګما څومره برخه يې نيولې ده؟

ځواب: د سيال او سيما له طبقو څخه جوړه او [۴۰] څخه تر [۸] کيلومتره پورې يې د مګما طبقه نيولې ده.

سوال: د سيال طبقه د کومو عناصرو څخه جوړه ده او کوم ډول تيرې په کې شاملې دي؟

ځواب: د سيلو سيم او المونيم څخه جوړه شوې ده او ګرانيټ تيرې لري.

سوال: سيما طبقه څه ته وايي ؟

ځواب: د ځمکې دويم پوښ يا قشر بله طبقه سيما بلل کيږي.

سوال: سيما طبقه د کومو مرکباتو څخه جوړه شوې ده.

ځواب: سيلوسيم او مګنيزيم له مرکباتو څخه حوړه شوې ده.

سوال: د سيما طبقې د زلزلې د څپو چټکوالی څومره او تيرې يې څه ډول رنګ لري؟

ځواب: څلور ميله په يوه ثانيه کې او د تيرو رنګ يې تياره او تور دی.

سوال: د مګما طبقه څومره پريږوالی څومره دی؟

ځواب: [۲۸۹۵] کيلومتره دی.

سوال: د مګما طبقې مهم مرکبات کوم دي ؟

ځواب: اوسپنه ، مګنيزيم، او سليکيت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ځمکې هسته د څو طبقو لرونکې ده نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د دوو طبقو لرونکې ده بهرنۍ او د ننني هستې په نوم يادیږي.

سوال: د بهرنۍ هسته څومره پریږوالی لري او مرکبات يې کوم دي؟

ځواب: [۲۲۲۰] کیلومتره پریږوالی لري او مرکبات يې نکل او اوسپنه دي.

سوال: د دننۍ هسته څومره پریږوالی لري او مرکبات يې کوم دي؟

ځواب: [۱۲۵۵] کیلومتره پریږوالی دی او مرکبات يې اوسپنه او نکل دی.

سوال: د ځمکې د مخ مساخت څومره دی؟

ځواب: [۵۱۰،۱۰۰،۰۰۰] میلیون کیلومتره مربع ده.

سوال: سمندونو څومره ساخه نیولې ده؟

ځواب: په سلو کې [۷۱] فیصده ساخه نیولې ده.

سوال: آرام سمندر [بحرالکاهل] څومره ساخه نیولې ده؟

ځواب: [۱۸۰] میلیونه مربع کیلو متره نیولې ده.

سوال: د هند سمندر څومره برحه نیولې ده؟

ځواب: [۷۵] میلیون مربع کیلو متره نیولې ده.

د نړۍ نامتو سیندونه

سوال: د اسیا ځینې نامتو سیندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: آمو [جیحون] سیر دریا [سیحون] هوانګهو، د جله، فرات ،اوب اولینا دي.

سوال: د اروپا مهمو سیندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: دانیوب، راین، والګا، سین، لوار، د نیپر، د نیستر، تاژ، وستولا، ګوادیانا، پو، رون او ګارون، دي.

سوال: د افریقې د لویې وچې نامتو سیندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: نیل او کانګو او نایجیر دي.

سوال: د افریقې تر ټولو اوږد سیند کوم دی؟

ځواب: د نیل سیند دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال:د نیل سیند په څومره واټن او په کوم سمندرګي کې تویږي؟

ځواب: په [۶۶۵۰] کیلو متره واټن او په مدیترانې سمندرګي کې تویږي.

سوال: د نیل سیند څه ارزښت لري؟

ځواب: دغه سیند ډیر مهم کرنیز او اقتصادي او ټرانسپورتي ارزښت لري.

سوال: د نیل سیند څو مرسیلان څو دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: یو یې سپین نیل او بل یې شین نیل دی.

د ځمکې د وچو لوړې ژورې

سوال: د الپ سیستم تشریح کړئ؟

ځواب:د الپونه د سینوزوییک دورې د لومړنیو و ختونو د ارګانیکو خرکتونو زیږنده دي چې د ځمکې د کرې د پاتې لږې پرتله ځوان دي.

سوال: د الپ سیستم په څو ګروپونو ویشل شوې دی؟

ځواب: په دوه ګروپونو ویشل شوې دی.

سوال: ماتې سیمې کومې دي؟

ځواب: ماتې سیمې د ځمکې د مخ هغه برخوته ویل کیږي چې څه ناڅه په وچه یا د سمندرونو د ننه تر اوبو لاندې وي.

د سپوږمۍ او د هغې عمومي ځانګړې تیاوې: خسوف او کسوف

سوال: په څوم کال کې او چا ولیدل چې د سپوږمکۍ پرمخ زیات شمیر غرونه او لوړې ژورې شته .

ځواب: په [۱۶۰۹] م کال کې ګالیله ولیدل چې د سپوږمکۍ پرمخ زیات شمیر غرونه او لوړې ژورې شته.

سوال: د ځمکې د جاذبې قوه د سپوږمکۍ په پرتله څومره ده؟

ځواب: د سپوږمکۍ د جاذبې قوه د ځمکې په پرتله شپږځله کمه ده.

سوال: کوم فضاګرځیدونکی د سپوږمۍ پر مخ کوز شول؟

ځواب: نیل آرم سترانګ او ادوین الدرین د سپوږمکۍ پر مخ کوز شول.

سوال: د ځمکې او سپوږمۍ واټن څومره دی؟

ځواب: [۳۸۲۱۸۰] کیلو متره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: سپوږمۍ انتقالي خرکت په څومره وخت کې ترسره کيږي؟

ځواب: په [۲۹] ورځو او [۱۲] ساعتونو او [۲۴] دقيقو کې تر سره کيږي.

سوال: کسوف څه ته وايي؟

ځواب: که چيرې سپوږمۍ د لمر او ځمکې تر مينځ راشي او دري واړه په يوه کرښه کې واقع شي دا وخت که د سپوږمۍ سيورې په ځمکه ولويږي کسوف [لمر نيول] پيښيږي.

سوال: خسوف څه ته وايي؟

ځواب: که چيرې ځمکه د سپوږمۍ او لمر تر مينځ په يوه کرښه کې راشي په دغه وخت کې د ځمکې سيورې په سپوږمۍ لويږي نوخسوف پيښيږي.

دځمکې د ګرځيدلو ډولونه

سوال: ځمکه څودوله خرکتونه کوي؟

ځواب: ځمکه پنځه ډوله خرکتونه لري چې عبارت دي له وضعي حرکت ، انتقالي حرکت، نوساني حرکت، د ويګادستوري خوا ته حرکت، يوه نا څرګنده لوري ته د سحابي کهکشان سره يو ځای د ځمکې حرکت.

سوال: شپه او ورځ د ځمکې کوم حرکت نه مينځته راځي؟

ځواب: د وضعي حرکت په پايله کې مينځته راځي.

سوال: د ځمکې د مدار اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: [۹۳۱] ميليون کيلو متره دی.

سوال: په يوه ثانيه کې د ځمکې مدار څومره ښودل شوې دی؟

ځواب: [۳۰] کيلو متره ښودل شوی دی.

سوال: د لمر او د ځمکې تر مينځ واټن څومره دی؟

ځواب: [۱۴۹] ميليون کيلومتره دی.

سوال: لمريز انقلاب څه ته وايي؟

ځواب: کله چې ځمکه د بيضوي مدار يوه قطر [اوج يا حضيض] ته ورسيږي شمسي انقلاب بلل کيږي.

سوال: اوږي شمسي انقلاب او د ژمي شمسي انقلاب دواړه د ځمکې څه شي ته ارزښت لري؟

ځواب: دواړه يې د ځمکې کرې ته ارزښت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: شمالي نيمه کره په کوم وخت کې لمر ته مخامخ وي؟

ځواب: په اوړي کې ورته مخامخ وي.

سوال: شمالي نيمې کرې ته په ژمي کې د لمر وړانګې څه ډول رسيږي.

ځواب: په ژمي کې د لمر وړانګې مايله ورته رسيږي.

سوال: ځمکه د څه شي په شاوخوا چورليږي؟

ځواب: ځمکه هم د نورو سيارو په شان د لمر پرشاوخوا چورليږي.

سوال: طبيعي او جغرافياوي پيښې د ځمکې څو ډوله حرکتونو څخه را مينځته کيږي؟

ځواب: له دوه ډوله حرکتونه څخه رامينځته کيږي.

طول البلد او عرض البلد کرښې

سوال: د طول البلد د پيل ټکط کوم دی؟

ځواب: د ګرينويچ کرښه چې لندن له ښار څخه تيريږي د طول لبلد د پيل ټکط دی.

سوال: د طول البلد د ديرو شمير څومره دی؟

ځواب: [۳۶۰] درجې دی

سوال: طول البلد څه ته وايي؟

ځواب: هغه نيمی دايرې دي چې له شمالي قطب څخه پيل د سويل قطب پورې رسيږي او استوا کرښه باندې عمود دي.

سوال: د عرض البلد ټولې دايرې يوبل سره څنګه دي؟

ځواب: د عرض البلد ټولې دايرې يو بل سره موازي دي.

اقليم څه دی؟

سوال: اقيلم تغريف کړئ؟

ځواب: اقليم يوه لاتيني کلمه ده چې له [klima] څخه اخيستل شوې او د ميلان معنا لري.

سوال: ميلان په مستوي مدار باندې څودرجې زاويه جوړه وي؟

ځواب: ـــــــــــــ $\frac{۱}{۲}$ ۱۰ درجې زاويه جوړه وي.

سوال: د اقليم عناصر کوم دي نومونه يې وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: تودوخه ، هوافشار، د بادونو لګښل، لند بل او وربښت.

سوال: تودوخه په ثانیه کې ځمکې ته څومره راځي؟

ځواب: [۱۲۶] ترلیونه هسپاوره

سوال: د لمر رڼا ګرندیتوب په یوه ثانیه کې څومره دی؟

ځواب: [۳۰۰۰۰۰] کیلومتره دی.

سوال: لمر تودوخه په تروپوسفیر او لوړو غرنیو سیموکې له لوړوالي سره کوم راړیکه لري؟

ځواب: سرچپه اړیکه لري.

سوال: تودوخه په کوم وخت کې توپیرمومي؟

ځواب: تودوخه په یوه شپه ورځ کې د میاشتې او کال په اوږدو کې توپیرمومي.

د بادونو لګښل

سوال: هغه بادونه چې د ځمکې پرمخ را لګیږي په اقلیم باندې کومه اغیزه لري؟

ځواب: په اقلیم باندې د پام وړ اغیزه لري .

سوال: د فشار دمرکزونو په پام کې نیولو سره د بادونو جریان په ډوله دی؟

ځواب: په درې ډوله دی.

سوال: د لویدیځ بادونه د شمالي نیمې کرې په څو درجو کې لګیږي؟

ځواب: [۳۰] او [۶۰] درجو ترمینځ عرض البـــلدونو کې لګیږي.

سوال: باران څاڅکي ډلی او واوره د څه شي په واسطه ځمکې ته را ښکته کیږي؟

ځواب: د تروپوسفیر له ښلابښلو لوړو برخو څخه د جاذبې د قوې په واسطه ځمکې ته را ښکته کیږي.

سوال: اتموسفیر د اوبو ږراس اندازې ته څه شی ویل کیږي؟

ځواب: [Humidity] یا رطوبت یا لنده بل ویل کیږي.

سوال: غرني اورښتونه د څه شي په نوم یادیږي؟

ځواب: [Oro graphic] په نامه یادیږي.

سوال: د ګاز ږراس څه وخت رامینځته کیږي یو لامل یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ګازپراس هغه وخت رامینځته کیږي چې د اشباع او اوربښت عمل تر سره نه شي .

سوال: جبهه یې اوربښتونه دغه ډول اوربښتونه دیوې سیمې د څه شي له امله رامینځ ته کیږي؟

ځواب: د یوې سیمې تیټ او لوړ فشار د بدلون له امله رامینځ ته کیږي.

د اقلیم اغیزمن علتونه

سوال: په څومه پیړۍ کې د نړۍ په اقلیم کې یو څه بدلون رامینځ ته شو؟

ځواب: د شلمې پیړۍ په پای کې او د یو ویشتمې پیړۍ په پیل کې رامینځ شو.

سوال: د اقلیم پیژندنې پوهانو په اقلیم باندې اغیزمن لاملونه کوم ښکاره کړ؟

ځواب: اول: د اقلیم نبستیز توکي دویم د اقلیم اغیزمن عوامل دي.

سوال: څو فکټورونه د سیمې په هوا او اوبو باندې په سیده توګه اغیزه کوي؟

ځواب: څلور فکټورونه دي.

سوال: په غرنیو لوړو سیمو کې په هر سل مټره لوړوالي سره د تودوخې سانتي ګرد درجه ځومره کیږي او لامل یې ولیکئ؟

ځواب: یوه درجه را کمیږي او د غرنیو کنګلونو لامل کیږي.

سوال: د یوې سیمې په محلي اوربښتونه باندې کومې څېې اغیزه لري؟

ځواب: سړې او تودې څېې .

سوال: ګلخانه یې ګازونه کوم دي؟

ځواب: نیتروس اوکساید ، میتان،کلورو فلوروکاربن.

د اقلیم ډولونه

سوال: یو ملي بار مساوي کیږي دځوسره؟

ځواب: یو ملي بار مساوي دی د سیمابو[۲۹] انچ د سیمابو له لوړوالی سره.

سوال: معتدل اقلیم په څو برخو ویشل شوې دی؟

ځواب: په پنځه ډوله دی.

سوال: نیمه استوایي لنده بل لرونکی اقلیم اوړی او ژمی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: لنده بل لرونکی اوږی او معتدل ژمی لري.

سوال: د لویدیځو غاړو اقلیم اوږی څه ډول دی او اورښت اندازه یې څوره ده؟

ځواب: اوږی یې وچ دی او د اورښت اندازه یې لږه ده.

سوال: مدیترانه یې اقلیم څه ډول اوږی او ژمی لري؟

ځواب: وچ اوږی لري او معتدل او لنده بل لرونکی ژمی لري.

سوال: د قطبي سوړ اقلیم او غرنی لوړې سیمې کوم اقلیمونه لري؟

ځواب: نیمه قطبي وچ اقلیم، نیمه قطبي سمندري او لنده بل لرونکی اقلیم تندرا اقلیم د کنګل لرونکي سیمو اقلیم او د غرنیو لوړو سیمو اقلیم.

سوال: نیمه قطبي وچ اقلیم کې ولی هوا ډیره سړه وي لامل یې ولیکئ؟

ځواب: په ژمي کې چې کله د لمرو وړنګې له قطب دایرې سره مماس تیریږي په ټول شمالي او نیمه قطبي سیمه کې هوا سړه وي.

سوال: د تندارسیمې اقلمي ساخه د څو درجو تر مینځ واقع ده؟

ځواب: د ـــــــ۶۶ ۱/۲ درجو عرض البلد او د قطب د دایرې ۷۵ درجو تر مینځ واقع دی.

سوال: د نړۍ لوي کنګلونه په څو ډوله دي نومونه یې ولیکئ ؟

ځواب: ګرینلند کنګل او نتارکتیکا کنګل او شمالي کنګل دی.

سوال: خودباران او واورې اورښت لوړولي سره څه اړیکه لري؟

ځواب: سیده په سیده اړیکه لري.

سوال: په غرنیو سیمو کې د اورښت اندازه څومره ده؟

ځواب: [۱۸۰۰] او [۳۰۰۰] ملي مترو څخه زیاته ده.

د اتموسفیر طبقې

سوال: تروپوسفیر طبقه د څمکې له مخ څخه څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د [۸] څخه تر [۱۲] کیلو مترو پورې لوړوالی لري.

سوال: د سترا توسفیر طبقه څومره لوړوالی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د [۱۲] څخه تر [۴۵] کیلومتره و پورې لوړوالی لري.

سوال: میزوسفیر طبقه څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د [۴۵] کیلو مترو څخه [۸۰] کیلو مترو پورې لوړوالی لري.

سوال: اکزوسفیرطبقه څومره پیړوالی لري؟

ځواب: [۱۳۰۰۰] کیلو متره پورې پیړوالی لري.

سوال: د ایونوسفیر طبقه له څه شي څخه جوړه شوې ده؟

ځواب: د هایدروجن له آیونونو څخه جوړشوې دی.

د ځمکې اتموسفیر: په اقلیم کې داتموسفیر ارزښت

سوال: د ځمکې اتموسفیر څه ته وایي؟

ځواب: اتموسفیر یو ګاز لرونکې کره ده چې د ځمکې د کرې شاوخوا یې نیولې ده.

سوال: بایوسفیر کومې طبقې ته وایي ؟

ځواب: د ځمکې په بهرني قشر کې ژوندي موجودات وني اړ بوتي شته چې دغې طبقې ته بایوسفیر طبقه وایي.

سوال: د سمندر په کچه کې د هوا فشار څومره دی؟

ځواب: [۷۶۰] میلي متره دی.

سوال: د اقلیم په اړه د اتموسفیر شتوالی د څه شي لا مل کیږي؟

ځواب: د بادونو د لګیدو لامل کیږي.

سوال: کومه طبقه د انسان ژوند ژغوري؟

ځواب: د اوزون طبقه چې د ماورای بنفش له وړانګو څخه مخنیوی کوي د انسانانو ژوند ژغوري.

د هوا پیژندنې او کتنې د سنجولو اسباب: د باد د لګیدو څرنګوالی

سوال: تودوخې د معلومولو لپاره کوم وسایل شته یو څو یې ولیکئ؟

ځواب: سیمابي ترمامیتر/و الکترونیکی او بربنایي تودوخه سنجوونکي دي.

سوال: د لمر د څرګندیدو آله د لمر څه شی بنکاره کوي؟

ځواب: د لمر د څرګندیدو آله د لمر د وړانګو اندازه بنکاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د هوا فشار په کومه آله ثبت کيږي؟

ځواب: په بارو ګراف آله باندې ثبت کيږي.

سوال: بادونه د څه شي له امله رامينځته کيږي؟

ځواب: د بادونو د ټيټ او لوړفشار د مرکزونو د توپير له امله رامينځته کيږي.

سوال: په سمندر او وچه کې بادونه په څو ډوله دي د دوو نومونه وليکئ؟

ځواب: په پنځه ډوله دي چې غبارت دي له منطوقي بادونه ، تجارتي بادونه.

سوال: منطقوي بادونه کوم دي او اصلي لامل يې کوم دی؟

ځواب: هغه بادونه دي چې په کوچنۍ ساحه کې په منطقوي بڼه را لګيږي. د هغو اصلي لامل د ټيټ او لوړ فشار مرکزونو دي.

سوال: په افغانستان کې کوم ولايت [۱۲۰] ورځني بادونه لري؟

ځواب: هرات ولايت [۱۲۰] ورځني بادونه لري.

سوال: کوم بادونه په لږه اندازه وي خو ګرندیتوب او د ویجاړولو توان يې ډير وي؟

ځواب: تيفون او هريکن بادونه لږ اندازه لري او خو د ګرندیتوب او ویجاړولو توان يې ډير دی.

سوال: سونامي توپانونه په کوم ځای کې پيښيږي؟

ځواب: د سمندرونو منځ کې يا هم د سمندرنو غاړو او سواحلوته نژدې پيښيږي.

سوال: کوم بادونه د استوا له کربنې سره موازي دي او لنډيز يې څه شي دی؟

ځواب: اسوايې متقارب بادونه د استو له کربنې سره موازي دي او لنډيز يې [I,T,C] دی.

سوال: کوم بادونه د درندو واورو لامل کيږي؟

ځواب: قطبي ختيځ بادونه دي.

سوال: او کوم بادونه د درندو توپانونو لامل کيږي؟

ځواب: لويدځ مسلط بادونه دي.

سوال: د بادونو يو څو ګټې وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د اوبو دوارن جريان ډډمن کوي، د ونو او بوټو .او په تيره بيا د خرما [خجورو] ونو وډۍ ټه ګټور دی.او د هغه له انرژئ څخه استفاده کيږي.

وريځي: د لوړوالي له مخې د اورښت ډولونه

سوال: وريځي له څه شي څخه جوړيږي؟

ځواب: وريځي په هوا کې د اوبو د بړاسونو د سره نژدې کيدو له امله جوړيږي.

سوال: وريځي له څه شي څخه هوا ته پورته کيږي؟

ځواب: وريځي د لمر وړانګو او بړاس کيدو د عملې له امله د سمندرونو، سمندر ګيو،ولاړو اوبو ، خاوري، او د ونو له پاڼو څخه هوا ته پورته کيږي .

سوال: کله چې هوا تودوخه له صفر څخه ټيټه شي نوڅه جوړيږي؟

ځواب: بړاسونه د کنګل کوچني کرستلونه جوړوي.

سوال: وريځي په څو ډوله دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې غبارت دي له د سيرس د بڼو په شکل ، سيروکومولوس د کوچنی ټوټې بڼکو په شکل، سيروستراتوس د بڼو په شکل، هالوويل و مالي او کيږدی په شکل.

سوال: کومولوس وريځي څومره لوړوالی لري؟

ځواب: ۵ ـ ۶ کيلومتره لوړوای لري.

سوال: کومولوس وريځي کوم ورښت لري؟

ځواب: دروند او توپاني ورښت لري.

سوال: کله چې د غرونو لوړوالی ټټيزي نو څه شی ورو ورو زياتيږي؟

ځواب: تودوخه ورو ورو زياتيږي.

سوال: د لمر وړانګې د څه شي څخه بړاسونه پورته کوي؟

ځواب: د سمندرونو او سمندرګيو، او ولاړو اوبو له مخې څخه بړاسونه پوره کوي.

سوال: د اوبو د بړاسونو د پورته کيدو له امله څه شی کميږي؟

ځواب: تودوخه کميږي.

سوال: که چيرې توده هوا په غرنيو سيمو کې د سړې هوا له پاسه تيره شي نوڅه کيږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د تکاثف د عملیې له کبله باران کیږي.

سوال: اورښت ولې د انسانانو ټولو نورو ژویو او بوټو په ژوند کې ډیر زیات ارزښت لري؟

ځواب: دا ځکه چې پرته له اوبو ژوند امکان نه لري.

سوال: اوبه کومه ماده ده ؟

ځواب:اوبه حیاتي ماده ده.

مرتضی همدرد

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library